

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Discu et mon Droit.

DINGSDAG 24 AUGUSTUS.

AMSTERDAM, 23 Augustus.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de binnesteden franko p. p. f 6.00.
Believen, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau van de Tijd.

Advertentiën van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

De laatste berichten uit China zijn over St.-Petersburg gekomen, en brengen de verwassende tijding, dat het hof van Peking den vrede gesloten heeft met Frankrijk en Engeland. De Chineesche onderhandelaren hebben bijna allesingewilligd, wat de twee Westerschemogendheden hebben gevraagd. Insgelijks hebben zij aan Rusland toegestaan, wat het begeerde. Men kan daarenboven verzekerd zijn, dat ook de Amerikanen hun aandeel in den buit zullen hebben ontvangen.

Eene telegrafische dépêche uit St.-Petersburg, van den 20 Augustus, verhaalt dat een koerier, den 27 Junij van Tien-Sin vertrokken, over den landweg St.-Petersburg heeft bereikt, en het officieel bericht aanbrengt, dat Rusland met China een vrede heeft getroffen, die, wat de grondslagen betreft, geheel overeenkomt met het vredesverdrag tusschen China en de andere mogendheden tot stand gebracht. De zeehavens zullen open zijn, de vrije uitoefening der Christelijke godsdienst is toegestaan, de vestiging van konsuls wordt toegelaten, en, wanneer het noodig is, kunnen ook diplomatieke agenten te Peking optreden. Ten slotte is aan Frankrijk en Engeland eene aanzienlijke geldelijke schadevergoeding toegekend.

Dat is eene belangrijke tijding. Als toch aan die bepalingen de hand wordt gehouden hetgeen wel moeilijk zal, maar niet onmogelijk is — dan mag men t voor houden, dat de groote Chineesche muur gevallen is.

De Chineezen zijn te geslepen, dan dat zij de gevolgen van dit traktaat niet zouden hebben ingezien. Maar wat wilden zij doen? In den geweldigen toestand, waarin de gebeurtenissen het hof van Peking hadden geplaatst, bleef hun niets over dan toe te geven, in de hoop, dat zij later behendiglijk de uitvoering van het traktaat zouden keeren in al hetgeen, wat hun te zeer tegen de borst stuit.

Het Hemelsche Rijk verkeert in volslagen wanorde ten gevolge van den bekende opstand, die zoo ver is van bedwongen te zijn, dat bijna het halve Rijk door de opstandelingen wordt verontrust. Te midden van dien strijd komen Franschen en Engelschen, bemagtigen Kanton, dringen door in het land, maken zich, op eenige uren afstand van Peking, meester van de voorraadschuur, waarvan de hoofdstad leeft, en bedreigen de hoofdstad-zelve. En tot overmaat van verschrikking staan de Russen en Amerikanen in den rug der Franschen en Engelschen, in de onvriendelijke houding van lieden, die bereid zijn om toe te tasten. Dat is te veel voor de Chineezen, die even laf als geslepen zijn. Zij hebben derhalve veel toegegeven, in het vooruitzigt, om later door diplomatieke geslepenheid zoo veel mogelijk daarvan terug te nemen.

Die toelag blijkt zelfs uit het traktaat, voor zoo ver de telegrafische dépêche juist is. De beide Westersche mogendheden hadden geëischt het recht om duurzame gezantschappen te Peking te vestigen. De dépêche meldt dat hun slechts is vergund diplomatieke agenten naar Peking af te vaardigen in geval van nood. Daar hebt ge de achterdeur, die de Chineezen zich hebben open gelaten, om zoo veel mogelijk aan de bepalingen van het traktaat te ontsnappen. Zij willen noch vreemd toezigt op den zetel van hun goevernement, noch vreemden invloed op dat goevernement uitgeoefend. Zij hebben daardoor de kans willen behouden, dat zij door list en bedrog vele gevolgen van het traktaat ontduiken. Dit den hoofde is, het jammer, dat de mogendheden, die zij eenmaal in de nabijheid van Peking waren, ook niet op dat punt hebben doorgetast, en de duurzame vestiging van gezanten te Peking hebben blijven eischen. Deze vestiging van gezantschappen zou de sanktie zijn geweest van de aangegane verbintenissen, welke bij de afsluiting van die gezantschappen in het binnenland veel hebben te lijden.

Desniettenstaande is de Chineesche muur toch verbroken. De vrijheid van handel zal de vrijheid der Christelijke godsdienst langs de kusten handhaven, en langzamerhand moet het Christendom van de kusten naar het binnenland doordringen, ook al is het, dat

men aanvankelijk in de landsteden van China dit thans gesloten traktaat als niet geschreven laat.

China gaat eene nieuwe toekomst te gemoet. Geve God, dat die ten zegen der ongelukkige heidenen zij, en dat het werk onzer missionarissen, die China met hun bloed hebben bevrucht, niet worde ijdel gemaakt door het wangedrag en de ergernissen van fortuinzoekers, die het Christendom onteeren!

De reis van Keizer Napoleon door Bretagne is eene politieke gebeurtenis, die niet zonder eenig gewigt is. Bretagne, eenvoudig van zeden en door en door Katholiek, is eene der meest legitimist-gezinde streken van Frankrijk. Daarom moet het enthuziasmus, waarmee de Keizer daar onthaald is, evenzeer hem-zelfen hebben verrast als het de legitimisten zal hebben verbaasd. En daarenboven is zeer opmerkelijk de groote belangstelling allerwege door de landlieden met de beminnelijkste naïveteit voor den zoon van Keizer Napoleon aan den dag gelegd. Met één woord, het volk heeft den Keizer bejegend als ware hij naar hunne schatting getreden in de regten der Bourbons. Daar zit de politieke beteekenis van den triomftogt des Keizers door Bretagne. Het getuigt, dat het volk de Bourbons begint te vergeten, zelfs ter plaatse, waar het bijzonderlijk en als bij uitnemendheid aan de Bourbons was gehecht.

Behendig, gelijk altijd, zijn de toespraken des Keizers geweest op zijn ganschen weg. Hij heeft een zeldzamen takt van rondheid en openhartigheid, die hem de meeste quastien vrijelijk doet bespreken en de goedertieren voor hem wint. Onder dat opzigt is belangrijk de redevoering te Rennes gehouden, die wij onder het nieuws van heden in haar geheel laten volgen. Wij begrijpen niet hoe die redevoering aan de Parijsche korrespondenten zoo weinig belangrijk voorkomt. Is het omdat hij alleen over en tot Bretagne spreekt? Wat maakt dat, dewijl zijne redevoering toch een zeer uitvoerig en duidelijk afgeteekend programma geeft van de rigting van zijn goevernement? Nooit heeft de Keizer beter noch duidelijker gezegd wat hij wil. Wat ons betreft, wij houden die toespraak des Keizers voor een van de gelukkigste programma's, die hij ooit van zijn Keizerrijk heeft gegeven, en wij weten niet wat daarin meer te bewonderen, of den takt, waarmee hij zegt wat hij voorheeft, of de helderheid van zijn politieken blik, die met terzijdestelling van de vooroordeelen van onzen tijd, al de waarachtige belangen van het volk doorschouwt. Ons verwondert het niet, dat die toespraak door de Bretagne met luide toejuichingen is begroet.

Intusschen moet men, ofschoon men gewigt hecht aan de ontvangst des Keizers in Bretagne, daarop niet al te vast betrouwen. „Het kan verkeeren” is daar meer dan bij ons waar. De Fransche ontvankelijkheid voor enthuziasmus in verschillende rigtingen is bekend. En als men zich herinnert, hoe wij den Koning Willem I kort vóór de revolutie van 1830, in België werd ontvangen, dan zal men daaruit ten minste mogen afleiden, dat men op zulk Fransch enthuziasmus geene torens kan bouwen, te meer als men bedenkt, dat de wind, die Frankrijks rigting bepaalt, niet uit de provinciën maar uit Parijs komt.

Desniettenstaande werken ook de provinciën op Parijs terug, en zeer zeker mag men 't er voor houden, dat de togt door Bretagne de stelling des Keizers in Frankrijk voor het oogenblik veel heeft verbeterd en versterkt. Alles heeft daartoe bijgedragen, zoo wel de vrede, die te Parijs in de konferentiën zoo veel mogelijk wordt bevestigd, als de verschijning van de Koningin Viktoria te Cherbourg, eene diplomatieke gedwongene beleefdheid, die de Engelschen niet weinig pijn heeft aangedaan.

Met één woord, de Keizer heeft zich hervat en keert tot Parijs terug met hernieuwde kracht.

(1) Wederom bespreken het Nieuw Amsterdamsch Hand-

(2) Ingezonden.

dels- en Effectenblad en het Handelsblad de meerderjarigheid van den Prins van Oranje. Ongarne komen wij op die quastie terug, doch de argumentatis van het eerste Handelsblad voorkomt is te zonderling, om geheel en al het stillwijgen te bewaren.

De redaktie betwist de meerderjarigheid, en het is terliken zin en konkludeert tot handligting, omdat ieder een, die eenigzins met 's Prinsen karakter en beginselen bekend is, dit zou toejuichen. Het is best mogelijk, maar zou de Prins daarmede gediend zijn? Wij betwijfelen het zeer. Wat is handligting? Art. 480 b. wetb. zegt: „dat door den vader aan een meerderjarige, die den vollen ouderdom van achttien jaren bereikt heeft, zekere bepaalde regten van meerderjarigheid kunnen worden toegekend bij eene enkele verklaring voor den kantouregter zijner woonplaats,” en art. 484 burgerlijk wetboek, „dat die regten zich niet verder mogen uitstrekken dan tot de gedeeltelijke of de geheele ontvangst, de uitgave van en de beschikking over zijne inkomsten.” Handligting is derhalve — gelijk in het Effectenblad staat te lezen — niet het middel dat zelfs kan worden aangewend om den minderjarige meerderjarig te doen worden. Meerderjarig kan eerst iemand worden verklaard, die den vollen ouderdom van twintig jaren bereikt heeft; zulks geschiedt door den Hoogen Raad en dan nog blijft de meerderjarig-verklaarde onder voogdij, wat het aangaan van een huwelijk betreft. Bepaalde handligting is dus nergens nuttig voor. De Grondwet geeft aan den Prins van Oranje, bij vervulling van achttienjarigen, leeftijd een jaarlijksch inkomen uit 's lands kas. Het beweerden dus kan niet ernstig gemeend zijn, dat de Grondwet tevens aan hem niet de bevoegdheid en het recht zou toekennen, zijn inkomsten te ontvangen, uit te geven en daarover te beschikken.

Verder wordt gezegd „nog veel minder is het zitting nemen in den Raad van State met eene raadgevende stem, aan te merken als een blijk van meerderjarig-verklaring. Zoo het eene beslissende stem ware, met zou de Raad van State anders dan een raadgevend ligchaam? Wie heeft in dat kollegie eene andere dan raadgevende stem? De Grondwet bepaalt (art. 72) dat de Raad van State moet worden gehoord, maar dat de Koning alleen besluit.

Ook deze redenering verdient opmerking. De prins van Oranje, zijn achttiende jaar vervuld hebbende, is van regtswege regent, en in dergelijk onverhoopt geval meerderjarig. Stel dat de tijd van regentschap slechts één jaar duurt en de prins weer eenvoudig de eerste onderdaan van den Koning wordt. Dan behoudt hij zijne meerderjarigheid, is het antwoord, want eene minderjarige, gehuwd zijnde, kan zijne meerderjarigheid niet meer verliezen. Wij laten die analogie voor rekening van den auteur.

Het leidend artikel van het Handelsblad te Gent gesteld, dat de prins verdraagt den advocaat, die met talent pleit voor de zaak van zijn klient. Wij hebben minder opgewektheid van antwoord te dienen, omdat de quastie-zelve zich niet anders dan in theorie zal voordoen en mogt al onverhoopt de Prins van Oranje, hetzij als eischer, hetzij als verweerder een burgerlijk geschil voeren, aan de raadlieden die hij zich kiezen zal, de behandeling van zijne belangen mag worden overgelaten.

Genoeg, ja reeds te veel over die bewaarde minderjarigheid. In het naburige België werd de koninklijke omtrent den hertog van Brabant, die eene koninklijke maakte een onderwerp uit van de koninklijke regering; men vond zulks minder kiesch. Het opmerkelijk schitter ten slotte. De vroegtijdige minderjarigheid van den Prins van Oranje is geen hulde aan het recht van eerstgeboorte in het algemeen, maar eene hulde aan den veredelde en verheerlijkte kroon, en eene erkenning van zijnen rang en zijne bestemming, welke zelfstandigheid en onafhankelijkheid vorderen. De Grondwetgever den Prins van Oranje de bevoegdheid gevende om te kunnen zijn het hoofd van den Staat, heeft de fortiori hem het recht toegekend om aan het hoofd te staan van zijne eigene huishouding.

Naar het oordeel van den minister van Binnenland-
sche Zaken moet art. 245 der Gemeentewet in dien
geest worden opgevat, dat daarbij alleen het werkelijk
verblijf in de gemeente bedoeld wordt, zoodat aan een
persoon, die met zijn gezin gedurende een tijd in eene
andere gemeente is verbleven, afschrijving kan worden
verleend van den hoofdelijken omslag, door hem ver-
schuldigd, wanneer hij gedurende het geheele jaar in
de gemeente, waar die omslag geheven wordt, zijn
verblijf had gehouden. Eene andere opvatting zou in
strijd zijn met het gevoelen van den wetgever die, bij
de vaststelling van genoemd artikel 245, er niet aan
gedacht heeft, dat alleen het wettig domicilie voldoende
kon zijn om in de belasting te worden betrokken.

In het adres door den Gemeenteraad van Vlissingen
aan den Koning ingediend, wordt er op aangedrongen,
dat in het belang van Vlissingen, van Zeeland en van
het geheele rijk, de spoorweglijn van Vlissingen naar
Roosendaal, in de te verleenen concessie voor den
Zeeuwisch-Lamburgschen spoorweg worde opgenomen,
en dat onverwijld daaraan van rijkswege gelijke onder-
steuning worde verleend, als aan andere lijnen reeds is
of nog zal worden verleend.

Ook de Gemeenteraden van Heere-, Vrouwepolder en
Oostkapelle, hebben zich bij adres tot den Koning ge-
wend om de belangen van Zeeland aan te bevelen bij
het verleenen van concessie voor de zuidelijke spoor-
wegen.

Volgens het gevoelen van den minister van Financiën
zijn de giften, gedaan aan kerkfabrieken, onder ver-
plichting tot het lezen van zielmissen, vrij van succes-
sierecht en behoeft dus daarvan geene aangifte te worden
gedaan.

Bij kon. besluit van 19 dezer is bepaald, dat de te-
genwoordige vergadering van de Staten-Generaal op Za-
turdag 28 Aug. des namiddags ten 2 ure, door den
minister van Binnenlandse Zaken in naam des Konings
zal worden gesloten.

Met betrekking tot de aanstaande feesten vernemen
wij nader, dat van stadswege het plan bestaat om o. a.
het gedenkteekeken op den Dam en ook de Hoogesluit
prachtig te illumineren, alsmede eene stoomboot die ge-
heel verlicht op het Y manoeuvreren zal. (A. O.)

De Thermometer teekende heden als volgt:

		graden Fhr.
's morgens	11 ure	72
's namidd.	1	75
"	3	73

's GRAVENHAGE, 22 Aug. Na de terugkomst van
Z. K. H. den prins van Oranje uit Amsterdam zal er in
den avond van 8 Sept. van wege de gemeente, eene
prachtige illuminatie ontstoken worden in het voorhout,
langs den Kneuterdijk en den Vijverberg, in vereeni-
ging met de algemeene illuminatie waartoe burg. en weth.
de ingezetenen zullen uitnoodigen. Den 9 en 10 Sept.
zullen algemeene volksvermakelijkheden in de Maliebaan
plaats hebben terwijl de feestelijkheden zullen besloten
worden door een prachtig vuurwerk.

— Gisteren is uit deze residentie naar Zwitserland
vertrokken, de heer Staring, referendaris chef van de
administratie over den rijkstelegraaf, door het Neder-
landsch gouvernement afgevaardigd tot het bijwonen
van het internationaal telegraaf-kongres, dat den 27^a de-
zer te Bern zal worden gehouden.

— 23 Aug. Ter gelegenheid van de aanstaande fes-
titeiten ter viering van den achttienden verjaardag van
Z. K. H. den prins van Oranje is hier ter stede sprake
geweest van de zamenstelling eener burgerewacht. Eene
voorloopige vergadering van belangstellenden was daar-
toe op Zaterdagavond opgeroepen ten einde van gedachte
te wisselen en eene definitieve commissie te benoemen. Bij
die gelegenheid is echter eene kennisgeving van den heer
burgemeester ontvangen, waaruit bleek, dat Z. M. de
Koning liever zag dat zoodanige eerbewijzing achter-
wege bleef. De vergadering is daarop uiteengegaan en
tegelijk het opgevatte voornemen afgesprongen.

— H. H. K. H. prins en prinses Hendrik, zijn
heden van hunne buitenlandsche reis en laatstelijk van
Soestdijk in deze residentie teruggekeerd.

— Bij gelegenheid der bevalling van H. M. de Kei-
zerin van Oostenrijk van een zoon, werd heden morn-
gen in de R. K. kerk van den H. Antonius en Lode-
wijk, eene plechtige mis gewierd, die door Mgr. Ve-
chiotti, pausselijk Nuntius bij het Nederl. hof werd ge-
celebreerd. De baron von Doblhoff, buitengewoon gezant
en gevolmagtigd minister van Z. M. den Keizer van
Oostenrijk bij het Nederl. hof, en alle Oostenrijksche
onderdanen, die zich in de residentie bevinden, woonden
de dienst bij. Heden middag is bij den Oostenrijk-
gezant een groot diner gehouden.

21 Aug. Hoogste graanprijzen. Gerst / 5.50
Haver / 5.10, Erwt (vle) / 16.50 — Boter per Ned. R.

/ 1.40; Kippen a / 0.25 tot / 0.90, Kippen a / 2.30
per 100 stuks; Eenden a / 3.25 per 100 stuks.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 21 Aug. Op het banket, door den ge-
meenteraad van Rennes den Keizer en de Keizerin
aangeboden, heeft de voorzitter van den algemeenen
raad uit het departement Ile-en-Vilaine den Keizer toe-
gesproken en hem verzekerd, dat de gehechtheid der
inwoners van Bretagne aan zijn persoon zeer groot is.
De Keizer antwoordde daarop het volgende:

„Mijne heeren! ik ben naar Bretagne gekomen uit
pligt zoo wel als uit toegenegenheid. Mijn pligt vor-
derde een deel van Frankrijk te leeren kennen, dat
ik nog niet had bezocht. Mijn hart drong mij (*il était
dans mes sympathies*) te midden van het volk van Bre-
tagne te gaan, dat vóór alles monarchaal, katholiek en
krijgsvuchtig is.

„Men heeft dikwijls getracht de departementen van
het Westen voor te stellen als verschillende van die der
andere deelen des lands. De warme toejuichingen, waar-
mede men de Keizerin en mij gedurende onze gansche
reis heeft bejegend, logenstraffen zulk een bewering.
Zoo Frankrijk al niet geheel één van aard is, het is
toch één in zijn gevoelens. Het wil een Regering,
duurzaam genoeg om alle kansen tot nieuwe omkeerin-
gen te verwijderen; verlicht genoeg om den waren
voortgang en de ontwikkeling der menschelijke ver-
mogens te bevorderen; billijk genoeg om alle eerlijke
heden, welk ook hun staatkundig verleden zij, tot zich
te trekken; gemoedelijk genoeg om te verklaren, dat het
openlijk de Katholieke godsdienst beschermt; hoewel het
de vrijheid der gezindheden heeft aangenomen; een
Regering eindelijk door haar innerlijk verband sterk
genoeg om in de raadszalen van Europa zoo het behoort
te worden geëerbiedigd. En het is omdat ik, de uit-
verkorene der natie, deze denkbeelden vertegenwoordig,
dat ik overal het volk mijn schreden heb zien volgen
en mij door zijn demonstratiën aanmoedigen.

„Geloof, Mijne Heeren! dat de herinnering aan onze
reis naar Bretagne diep gegrift zal blijven in het hart
der Keizerin en het mijne. Wij zullen de aandoenlijke
bezorgdheid voor den keizerlijken prins niet vergeten,
welke wij hebben ondervonden in de steden en op het
platteland, waar overal de bevolking inlichtingen kwam
vragen over onze zoon als waarborg der toekomst.

„Ik dank u, Mijne Heeren, deze bijeenkomst te hebben
georganiseerd, welke mij veroorloofde u mijn denkbeelden
uit te drukken: Ik eindig met een dronk te brengen
aan Bretagne, dat hier zoo eervol is vertegenwoordigd.
Dat weldra zijn landbouw zich ontwikkelde, zijn mid-
delen van verkeer zich voltooiën, zijn havens zich ver-
beteren, zijn nijverheid en handel voortgaan. Dat de
wetenschappen en kunsten er bloeien, daartoe zal mijn
steun het niet onbreken. Doch zoo het zijn loop op de
wegen der beschaving versneft, dat het de overlevering
der edele gevoelens ongerept beware, die het gedurende
eeuwen heeft gekenmerkt. Het beware die eenvoudig-
heid van zeden, die spreekwoordelijke openhartigheid,
die trouw aan het gegeven woord, die volharding in
pligt, die onderwerping aan den wil van God, welke
evenzeer over den nederigsten huiselijken haard als over
de hoogste belangen der rijken waakt.

„Dit zijn mijn wenschen. Mijne Heeren, zijt er de waar-
dige tolken van.”

— Heden avond zijn de Keizer en de Keizerin
te Saint-Cloud régtstreeks van Rennes aangekomen.
Geene merkwaardige bijzonderheden hebben op die
reis plaats gehad.

— Men beweert dat de bewoners van Bretagne in
hun geestdrift over het bezoek der keizerlijke familie, zich
onledig houden met het toekeken van adressen, waarin
verzocht wordt dat aan den keizerlijken prins den titel
worde verleend van Hertog van Bretagne.

— De bladen behelzen een circulaire, dd. 14 Aug.,
van den minister van Binnenlandse Zaken, den heer
Delangle, betreffende de konverteering der goederen
van liefdadigheidsgestichten enz. in staatspapieren. Ge-
neraal Espinasse had, zoo als bekend is, een dadelijke
uitvoering van dien maatregel bevelen. De wijzigingen
van den heer Delangle zijn niet zoo bepaald; zij laten
tamelijke ruimte om te handelen aan de departemen-
tale overheden en administratiën, beiden aanbevelende zich
naar gelang van omstandigheden tot beste dier ge-
stichten te gedragen. Het schrijven van den minister
heeft eigenlijk meer ten oogmerk de onbaatzuchtige
bedoelingen der Regering tegen verwijten en gissen-
gen dan wel de maatregelen van den heer Espinasse
te verdedigen, en verklaart dat de Regering nooit voor-
nemens is geweest de hand aan de goederen der lief-
dadigheidsgestichten te slaan, of wantrouwen tegen de
administratiën er van te wekken. De konverteering,
zegt de heer Delangle, is dan alleen raadzaam, wan-
neer het slecht onderhouden gestichten betreft, wier

verbetering groote kosten zou veroorzaken, of in ge-
vallen dat de inkomsten der armengoederen niet vol-
doende zijn en een konverteering in staatspapieren
tekort dekke; in die gevallen zijn de prefecten verpligt
op de konverteering aan te dringen. In het tegenover-
gesteld geval moet het aan de besturen der armeng-
stichten worden overgelaten, om naar bevind van zaken
te handelen.

— Uit Nieuw-Kaledonië behelst de *Moniteur de la
Flotte* berigten tot het einde van April. Op Ti-Uaka,
Ranala, Port de France en het Pijnboomen-eiland te-
men omstreeks 100 kolonisten. Op het laatste eiland
bevindt zich een der hoofdneederzettingen van de mis-
sionarissen; de zeven andere liggen op het eiland Nieuw-
Kaledonië-zelf, te Ti-Uaka, Taio, Poëbo, op de Oe-
kust, en Belep, een eilandje in het Noorden, te Pe-
de France in het Westen, en eindelijk op twee kleine eilan-
den nabij Nieuw Kaledonië. De missie van *la Conception*
drie uren van Port de France, bestaat uit katechumenen
van verschillende gedeelten des eilands, en telt me-
dan 400 inboorlingen. De bevolking, die onder de le-
ding van pater Rougeyron zich ijverig met den ver-
arbeid bezig houdt, is den Franschen zeer goed ge-
zind, en steeds bereid ter vervolging van moorden
of dieven, die naar de bosschen op het gebergte
in het binnenland vlugten.

Door de soldaten en matrozen wordt aan een
van Port de France naar La Conception gewerkt. Op
de missie te Poëbo is in gunstigen toestand. Zooda-
nig volken in de Stille Zuidzee zijn ook de Nieuw-Kaledo-
niërs van zeer trager aard. Algemeen levert de bodem
zonder dat zij dien bewerken, genoeg voor hunne be-
hoefden op. Op Nieuw Kaledonië eischt de bodem te-
meer arbeid dan op de Polynesische eilanden, en de
Kanaks zijn ietwat ijveriger dan de overige tropische
eilanders. Zij beginnen reeds met vreemdelingen re-
handel te drijven, of verkoopen hunne voortbrengsels
voor 10 sous- en vijf-frankstukken, zooda-
nig doch de gangbare munt bestaat meestal uit peper en tabak.
Allen rooken, kinderen en ouden, vrouwen en meisjes.

— Na een loge in de groote opera voor de voorstelling
die des avonds gegeven zou worden, besproken te heb-
ben, werd een aanzienlijk vreemdeling, bij het ver-
ten van den schouwburg zijne portemonnaie, waarin
geveer 5000 franken in goud en muntpapier en ook zijn
operabiljet, gestolen. Dadelijk daarvan ingelicht
besloot de politie des avonds op te letten of het biljet
zou worden aangeboden. Dit gebeurde en een heer
twee dames weder door twee politie-agenten aange-
houden. Doch nu bleek het, dat de aangehoudene
huurder der loge in persoon was. De dief had hem
in den loop des dags per post het biljet teruggezonden
met de opmerking, dat de eene dienst de andere was
was, en om die reden wilde de tegenwoordige bezit-
der portemonnaie den vorigen bezitter het genot
ontnemen van het nieuwe ballet te zien.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Aug. Alderney, Guernsey en Jersey
worden voortdurend gedacht versterkt. De lords der
miraliteit zijn op dit oogenblik te Alderney om den
beid aan de haven aan te sporen. Op Guernsey worden
32ponders door 68ponders vervangen; in korte wo-
den, men beantwoordt Cherburg zoo wel met vriendelij-
begroetingen als met voorzigtigheidsmaatregelen.

— Lord en lady Palmerston zijn van hun togt
Ierland teruggekeerd. Volgens den *Morning post* z-
len zij eerstdaags de hoofdstad van Frankrijk bezoeken.
Het verblijf in Ierland moet den lord zeer vrolijk
stemd hebben.

— De zoogenaamde Alexander Karel Boromeo,
bekende Iersche bedrieger, die met verzonnen berigten
de Engelsche dagbladen voorzag, en wegens onbetrou-
tot eenjarige gevangenisstraf werd veroordeeld, is de-
dagen wegens een ander vergrijp voor de rechtbank
gedagvaard, en beschuldigd van bigamie, tot vijf-
jarige tuchthuisstraf veroordeeld. Charles Tucker, die
meent althans dat dit zijn ware naam is, een nog je-
man, maakte sinds lang een beroep er van, om de
trouwbeloften jonge meisjes te verleiden en te berooven.
Hij trouwde ten tweedemale met een Fransche dame
en noemde zich, toen niet te vreden reeds Ier en Italiaan
te zijn, Emile de Saint Hilaire. Eenigen tijd voor-
hij in zijne levensbehoeften door voorlezingen over
elektro-biologie.

— Op het oogenblik dat te midden van den Oceaan
de *Agamemnon* en de *Niagara*, na de zamenhechting
der beide einden van den telegraafkabel, in tegenover-
stelde rigting elkander verlieten en men met het vier-
een aanvang maakte, zette zich een geweldige storm
loos op den kabel, een oogenblik avórens die den
terspiegel bereikte. Maar de kabel van den vogelkle-
aan de teer van den kabel en hij verdween on-
zijn klapwieken en poginget in de drepte. Niet zóó
eenige aandoening werd op beide schepen het angst-
schreeuw van de meeuw gehoord, dat schiel over
water klonk, en door de bijgeloovige matrozen als
kwaad voortteeken werd aangezien.

De bekende korrespondent van den Times, Russell, is van Futtyghur naar Simla vertrokken, en schrijft uit de laatste plaats, dd. 24 Junij: "Van sir Colin Campbell mag men te recht zeggen; Carendo restituit rem. De Oostersche sluwe geaardheid leert eindelijk den onverschilligen en laauwen, dat aan ons de heurt is, en aan hunne sympathie en medewerking behoort niet langer getwijfeld te worden. Behalve Nena Sahib heeft de vijand op dit oogenblik geen enkele uitstekenden aanvoerder. Tania Topi is niets anders voor hem dan een eenvoudig werktuig. De mulwee is het gevolg van het verraad onzes vriends, den rajah van Powahne, gevallen — immers 't was verraad in den tijd waar is, dat, zoo als ik gehoord heb, de bestrijver bij een onderhandeling werd doodgeschoten. De Raan van Ithansi is als heldin gesneuveld; altans komt mij voor dat haar dood, wijl zij aan het hoofd harer bende viel, werkelijk eene aanspraak op bewondering heeft, welke bloedgierige, wilde en gruwzame tijgers zij ook moge geweest zijn. Khan Bahadoer Khan zou onze gevangene zijn en de Begum heeft in Oude alle geestkracht en invloed verloren. De vorst van Calimere levert ons de vlugtende moordenaars over of jaagt ze uit zijn gebied. Voor voorspellers, die niet bijzonder geïnspireerd zijn, is het waarzeggen moeijelijk en ik zou niet willen beweren, dat de rust in Indië hersteld zal wezen vóór dat het seizoen tot het krijgvoeren begint. Nog lang na dat de storm zal hebben uitgevoerd, zullen de rollende baren van den grooten oceaan onheilspellend brullen; maar zijn verwoedheid baart geen angst meer noch gevaren. De lieden in Futtyghur zijn niet alleen lichter van kleur, maar sterker van leden en grooter van gestalte dan de inwoners van Bengalen, ten minste als ik oordeelen mag naar de lieden van dien volksstam, welke ik op den weg zag. De nabaw van Ferruckabad heeft door zijn munterij een jaarwedde van meer dan 10000 £st., alsmede huizen, tuinen, dorpen en landgoederen verspeeld. Hij is een jongeling van zwakken aard en, naar men zegt, zou hij door zijne onderdanen en de munters tot opstand tegen ons aangespoord zijn."

Dat de telegrafische gemeenschap met Amerika thans volkomen is bleek gisteren. De direktoren der Atlantic Telegraph Company ontvingen namelijk eene depêche uit New-Foundland, meldende dat de beide stoomboten Arabia en Europa bij Cape Race tegen elkander gestooten hadden. De direktoren seinden op ontvangst dier depêche ten 5 ure des avonds, om nadere inlichtingen, en ontvingen reeds ten 7½ ure een antwoord uit New-Foundland terug.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 2n Augustus. Gisteren avond ten 10 ure is de Keizerin te Luxemburg voorspoedig van een Zoon gevallen. Men verhaalt dat de Keizer aan alle goeverneurs en stadhouders der verschillende landen van het Rijk een brief geschreven heeft, waarin hij gezonden met bevel dien brief te openen en te publiceeren, dan bij de geboorte van een troonopvolger, maar dien in tegenovergesteld geval ongeopend aan Z. M. terug te zenden.

BERLIJN, 51 Augustus. De Koning van Pruisen had het voornemen Koningin Viktoria niet te laten verbraken, zonder haar zijne hulde te hebben gebracht; doch volgens de laatste uit Tegernsee ontvangen berichten verneemt men, dat Z. M. reis wederom is uitgesteld en de Koning niet dan den 31 dezer maand in de hoofdstad zal terug zijn.

Zoo als gemeld is heeft heden het lokomotievenfeest een aanvang genomen ten tien ure met het vertrek van de feest-lokomotief no. 1000 naar het Postdammer Station. Ze was prachtig met bloemfesteenen omwonden en prijkte met het fraai gegraveerd opschrift Augustus 1858 no. 10000. A. Borsig.

De *Weser Zeitung* bespreekt het bombardement van Dsjedda. Het blad zegt: "Bij beschaafde natien kan daarover slechts ééne meening bestaan, trouwens is het moeijelijk dat latere berichten het feit in een beter licht stellen, en men zal gewis de Engelsche regering in staat achten de verantwoordelijkheid deswege van zich te werpen. Dit zal haar te gemakkelijker zijn, daar men beter dan ieder ander duidelijk moet wezen van de getuigenlijke handelingen den Engelschen niet alleen geen kunnen geven, maar voor hen zeer nadeelig kunnen zijn. Het geweldige indruk, dien de bewerker van het bombardement dezer weerlooze stad bij de sterfelingen heeft willen te weeg brengen, zal spoedig door de algemeen verontwaardiging verdwenen worden, die daad algemeen gebrandmerkt zal worden."

STADSNIEUWS.

Stads-Stras-Lozen. (Prizen van 1000 en daarboven. Klasse 4de Lijst: No. 7919, 8174 en 18477 ieder 1000.)

BURGELIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Augustus.
 VERHUWELD (19 Aug.): P. G. Nap met C. G. Schwierts.

Johs. Wijs met J. M. Copius Peereboom. - G. M. D. Eock van Coppenaal met C. M. T. Neysel.
 GETROUWD (19 Aug.): J. F. Meier met J. H. Lamaison, wed. W. Bontkes, van de Wildervank, met G. Fekkes.
 J. H. Oeffenberg met F. M. Scheffer.
 BEVAARD (19 Aug.): C. M. Kraay, geb. Kuipers, D. J. W. Hellegers, geb. Theurét, D. (20 Aug.): B. Bessie, geb. de Jongh, Z.
 OVERLEDEN (17 Aug.): H. Verlé, geb. Tolsma. - K. H. la Bastide, 2½ j. - (18 Aug.): B. Hol, geb. Nagel, 67 j. - (19 Aug.): M. A. Macklander, geb. Reynders, 45 j. - B. F. A. Boggia, 24 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		21 AUG. 4½ u.		gebl.	
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	106%			
Nederl. Bank	4				
Nederl., Werkl. Schuld	2½ pCt.	64%			
Dito Dito	3	77%			
Dito Dito	4	99	99½		
Amortis. Syndik.	3½				
Aand. Handel-Maatsch.	4½	137%			
Oost-Ind. Leening	4	98½			
Aand. Holl. Spoorweg.					
Leening idem					
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
België, Cert. Adm. B. bk	2½				
Dito bij Rothschild	2½	52½	53		
Frankrijk, Certifikaten	3				
Spanje, Obligatiën	1½	28½			
Dito	3	44%	44½		
Dito Binnenl.	3	39	39½	39½	
Amortisable Schuld		10½	10%		
Bewijzen Coupon					
Crediet Instel. bij Prost & Co					
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	47%	47½		
Dito 1856	3	46½	46½	46½	
Dito Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij Hope en Co	5 pCt.	106%	106%		
Dito bij idem 1828/1829	5	104%			
Cert. bij idem 1831/1833	5				
Dito bij idem 1840	4	87%			
Dito bij Stieglitz	4				
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5	98%			
Dito 1855, 6de Serie	5	102%	102½	102½	
Dito adm. te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	5				
Dito dito dito	4½				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6				
Spoorweg Aktiën	5	72			
Polen, Aand. 1835, fl. 500					
Obligatiën	4 pCt.	82%			
Pruissen, Obligatiën					
Aandelen 1854					
Duitse, Obl. bij Lam. en B.	5				
Dito dito	4	62			
Dito Metalliek	5	75%			
Dito Rente Amsterdam	5	87%	87½	87%	
Dito Nationale 1854	5	76%	76½		
Dito dito	2½	39	39½		
Weener Bank-Aktiën					
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	32			
Beijeren, Spoorweg Aandeelen					
Napels, Cert. bij Lam. en B.	5				
Dito bij Rothschild	5				
Denemarken, Oblig. te Lond.	5				
Dito	3				
Brazilië, Geldl. 1824 v. £100	5	100			
Dito 1839 van £100	5				
Dito 1843 £100	5				
Dito 1852	4½				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½				
Dito te Parijs					
Ecuador, (blig. 1855	1				
Venezuela, dito 6 pCt thans	4¾	37%			
Dito Uitgestelde	2½				
Grenada, Obligatiën	3½	20%	20%		
Dito Uitgestelde					
Mexiko dito	3	20%	20%		
Ned. Amer., Ph. Hope en Co					
Dito dito					
Dito bij Rothschild	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorweg-Aandeelen					
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	84%	85		
Louisiana	5				
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5	5½			

In weinige der gunstige berichten uit Parijs, betreffende de Chineseesche aangelegenheden, was de markt in de voornaamste fondsen minder vast en met weinig handel.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	55½	2/m. Livorno	39%
Zigt	56%	Napels	80%
2/m. Bordeaux	55½	Petersburg	1.72½
Zigt	56½	Weenen	83%
3/m. Madrid	237	Augsburg	35
Cadix	239	Frankfort	90
Seville	238	2/m. Hamburg	
Zigt	238	Zigt	
2/m. Londen	11.80	Zigt	
Zigt	11.80	2/m. Rotterdam	½
2/m. Genua	45%		

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.
 ROTTERDAM, 21 Aug. Rogge: 143½ & St. Petersburg 176; 156,2 & gedroogde Pommer 220; 153,2 & nieuwe Belgische 195.
 SCHIEDAM, 21 Aug. Moutwijn 17,50; Jenever 23, — Amst. Proef 24,25; per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeijng 1,40 per ketel.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIS, 21 Aug. Rente kent 4½ pCt. 97,45, op tijd 3 pCt. 69,60; Fr.-Oost, Spoorw. 642; Spanje 1½ pCt. 27%; 3 pCt. 38%; Rom. Leening —
 MADRID, 20 Aug. Spanje 3 pCt. 40,10; 1½ pCt. 28,45.
 LONDEN, 21 Aug. Cons. 96%; Braz. 5 pCt. —; 3 pCt. Mexiko 21½; 4½ pCt. Peru 90; 3 pCt. id. 69½; 4½ pCt. id. doll. bonds 80; Grenada uitgest. 5%; id. werkelijke 20%; 5 pCt. Venezuela 39½; 2½ pCt. id. 15; 3 pCt. Port. 45%; 3 pCt. Spanje 44; 1½ pCt. id. 28; Amortiz. 10; Coupons 5½; 4½ pCt. Russen 100%; 5 pCt. id. 114; 2½ pCt. Holland 65%; 4 pCt. id. 102; Illinois Shares 79, id. 7 pCt. Oblig. 82; Sardinië 90%.
 WEENEN, 21 Aug. Metall. 5 pCt. 82; Nation. 83; Bank-Aktiën 946; Noord-Bahn akt. 166; Credit Anst. 237; O.-Fr. Spoorw. akt. 259; Saltzb. 100%; Lomb. Venetiëans. 97; Wissel op Londen 2/m. 10,09½; Gond 6; Zilver 35½.
 RUSLAND, 21 Aug. Russ. Staatsbank 105; 6de Ser. 105; Londen 2/m. 6 th. 20%; Parijs 79%; Hamburg 150%; Amst. 141½; Petersburg 99%; Diskonto 4.
 HAMBURG, 21 Aug. Mexikanen 5, Spanje 3 pCt. 36%; 1½ pCt. 26%; Rusland 5 pCt. —, 4½ pCt. —, Vereinsbank 97%, Noord-Duits. bank 88½, Wissel op Londen kort —, 3/m. —, Amsterd. —, Diskonto 1½.
 FRANKFORT, 21 Aug. Metalliek 5 pCt. 79, Spanje 3 pCt. 39, 1½ pCt. 27%, Wissel op Londen 117%, Weenen 115½, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 3.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:
 TEXEL, 23 Aug. Schil, Maxemiliani, Suriname.
 HELVOET, 22 Aug. Segebade, Felix, Venetië.
 UITGEZEELD:
 TEXEL, 23 Aug. Ter Harmsen, Louis, Suriname.
 HELVOET, 22 Aug. Grafhuis, Benin, Batavia. - Meijer, Twee Vrienden, Zuid-Amerika.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Augustus, in lading naar:
 Mannheim. G. Itschert, Delphin.
 Wesel en Urdingen. A. Balck, Alma.
 Mainz. J. Hammer, Maintz N°. 3.
 Maastricht, Luik, Aken en omliggende plaatsen. P. van IJwaarden, Stad Amsterdam.
 Keulen. Th. Wemmers, Cöln N°. 7.
 Frankfurt. M. Grunewald, Frankfurt N°. 19.
 Wesel en Ruhrort. E. T. Beijer, de Hoop.
 Urdingen. R. van Xanten, Vrouw Agnes.
 Ludwigsh., Mannh. en Heilbrön. E. Hilliger, Biedrag.
 AMSTERDAM, 22 Augustus, vertrokken naar:
 Frankfurt. C. Weingartner, Frankfurt N°. 26.
 Keulen. T. Kamps, Cöln N°. 4.
 Duisburg. H. Polman, Niederrhein N°. 4.
 ARNHEM, 21 Augustus 3 p. 5 duim.
 KEULEN, 22 Augustus 5 1/2 11

BOEKBESCHOUWING.

VONDELS WERKEN,
 IN VERBAND MET ZIJNE LEVENSGESCHIEDENIS, uitgegeven door
 Mr J. VAN LENNEP (XXXIX—XLII. 11) (Vervolg van N°. 3434.)
 Bl. 305, v. 67. Op deze noot is de zelfde naam te maken, die wij ons bij de aant. op v. 97, 98 v. 105 en op v. 105, 106 der "Opdracht" hebben verobloofd. Wie de "uitvinding" van het orgel aan Cecilia toeschrijft, is ons onbekend. Raffael beeldde Cecilia vernuftig af, met een orgel waaraan de pijpen ontvallen. — want de legende zegt, dat zij de waereldsche muziek om den wille der hemelsche verzaakte. Dat Cecilia niet onder het orgel is begraven, zal alleen maar worden, die v. 68 niet goed gelezen heeft.
 'k Hob, onder [orgelspel enz]
 Mijn Jezus, in mijn hart, zijn hymne toegezongen.
 Hier blijkt eenvoudig uit, dat het orgelspel niet met woorden begeleid werd, en alzoo bedektelijk in de muziek-akkoorden de kracht van een gebed kon worden gelegd.
 V. 76. De H^r V. L. wil "martel-ach", met toel. Maar waarom dan "martel-int", "martel-ach" beide bij Vondel voorkomen, als "Martellië", die op eene martelië betrekking heeft, zoo schoon, dat Vondels samenstelling niet te worden gedacht zijn, en zoo in haar oorsprong te worden. "Martellië" (v. 76) is een afgeleide van min behooren goed te worden, en is geen lijk om gemarteld te worden en is niet van een martel.

Maar waarom dan "martel-int", "martel-ach" beide bij Vondel voorkomen, als "Martellië", die op eene martelië betrekking heeft, zoo schoon, dat Vondels samenstelling niet te worden gedacht zijn, en zoo in haar oorsprong te worden. "Martellië" (v. 76) is een afgeleide van min behooren goed te worden, en is geen lijk om gemarteld te worden en is niet van een martel.
 Maar waarom dan "martel-int", "martel-ach" beide bij Vondel voorkomen, als "Martellië", die op eene martelië betrekking heeft, zoo schoon, dat Vondels samenstelling niet tegen is, blijkt uit redde (zonder "red"), roerloos (niet "zonder roer"), enz. die het onzeker maken, of men in troosteloos, meedoogloos, slapeloos, enz. juist de substantiëen troost, meedoogen, slaap wel te zoeken heeft. De "martel-ach" v. 88, behoeft dan ook geenszins de kroon der marteling

te zijn: 't kan zeer goed wezen — eene kroon gewijzigd door het begrip, dat in den werkwoordswortel *martel* schuilt (gelijk *martelinkt*, *-vijck*, *-starregordel*, enz.)

Bl. 312, v. 150. „Spon van 't weeligh bedt” — „Spon voor sponde,” zegt de Hr V. L.; maar staat het niet voor *sponning*, *inkassing*: want... sponde van een bed?...

Bl. 313, v. 182. De H. Eulalia roept uit:

„de torts, die d'exels koekt,

Verdoof de faekel, die in Hymens handen rooekt.”

„Eulalia,” zegt de Hr V. L. „vergeet hier voor een oogeblik, dat zij met geen heidensche godheden te doen wil hebben.” In tegendeel — Eulalia zegt juist, dat de fakkel der heidensche godheid door de christelijke marteltorts (schoon in heidenhanden) moet verdoofd worden.

Bl. 315, v. 55. De Hr V. L. veroordeelt de samen-trekking *cermonien*. Zou ze zoo veel slechter zijn dan *kaptein*, *tafreet*? 't Is waar, dat de roomsche dialect er vaak *cermonen* van maakt, die men dan van *sermonen* in de uitspraak niet langer onderscheiden kan.

Met fijnheid merkt de Hr V. L. later op (IV, 386), dat het meermalen voorkomend nu u bij Vondel van eene andere uitspraak dan de thands als beschaafd erkende in het eerste woord schijnt te getuigen: te-recht, onze grootvaders hielden niet van het gefluit en getuit der letter u: soms werd ze ou, soms bijna oi. Maar dan moest de berisping v. bl. 306, op v. 87, ook wach zijn gebleven. Bl. 324, v. 107, 108 zal *krois* op *syraakis* gerijmd hebben. Honderd jaar vroeger en in de N. O. provinciën tot heden toe, zou daar *kruus* op *syraakis* hebben geslagen — wat we hier verkiezen zouden.

Bl. 338. De Hr V. L. vermoedt dat het zijne „mede-protestantsche lezers verwonderen” zal, dat Vondel Maria van Magdala, Maria van Bethanië en de „Zondares” niet onderscheidt: maar dat de „Latijnsche Kerk”, op het gezach van Paus Gregorius II (?), dien zij als Heilige eert, het gevoelen heeft aangenomen, dat „de drie genoemde personen eene en dezelfde zouden geweest zijn”. Men zou hieruit op kunnen maken, dat de Katholieke Kerk het gevoelen der genen geanthematiseerd had, die niet steekts met 's Heeren V. L.'s „mede-protestantsche lezers”, maar met vele oude Kerkvaders (onder de Latijners, Ambrosius, Hieronymus en Augustinus) en, volg. Dom Calmet, met de meeste jongere, ook orthodoxe, geleerden, Maria Magdalena, Maria van Bethanië en de „Zondares” hetzij onderscheidend, hetzij de vraag onbeslist lieten. Het is daar natuurlijk ver van daan. De H. Kerk heeft nooit eene officieele hagiografie uitgegeven, in dien zin, dat zij daarvoor eene schriftuurlijke onfeilbaarheid beweerden zoude. Het spreekt van zelf, dat de H. Kerk, in hare officieele Heiligen gedenkend en vereerend, zekere kenmerkende gebeurtenissen bij ieder Heiligenleven aanvaardt en der overweging van de geleovigen voorstelt, maar daarom zijn die legenden geen evangelie. Alleen die feiten, welke de grondslag der heiligerklaring en vereering van de Heiligen zijn, hebben meer dan een-privaat gezach. Men stelt zich de Kerk veel te veel als eene „dwingelandes” der gewetens, veel te weinig als eene „beterende, zorgende, overwegende, bezielende”, vooral beminnde Moeder voor.

Op bl. 357 vinden we Vondels „Kerslied — Emanuel is ons geboren”, waarin men zonder moeite een plaats-ruyter herkent voor het oude, schilderachtige „Een kindeken is ons geboren”. Waarschijnlijk kwamen reeds Marius geleerden tijdgenoten de naïeve, maar in de liederboeken zeer verarmde koepletten van het lieflijke oude lied onbruikbaar voor, en zullen ze daarom Vondel verzocht hebben op de zelfde eigenaardig schoone melodie een anderen tekst te zetten. Daar is inderdaad een onbeschrijflijk hoog en aangrijpend karakter in die zangwijze, en 't is niet te verwonderen, dat het volk er sedert de XIVe en XVe eeuwen aan gehecht bleef, al weerklonk ze, hier in 't Noorden, niet langer in de rijzige gewelven der aaloude kathedralen en kollegialen; maar werd stillekens en geheimzinnig te Kerstnacht aangeheven in de verborgen bedplaatsen der „oude burgerye”. Het lied „Een kindeken” bezingt ook eigenlijk het Driekoningsfeest, en 't is te denken, dat men Vondel in zonderheid ook den anderen tekst gevraagd zal hebben om met beter voege en met meer spijk het lied reeds in de eerste Kerstdagen te kunnen zingen. Deze melodie-vooral hadden de uitgevers aan het lied moeten toevoegen. Men vindt de beste lezing in onze „Oude en Nieuwere Kerst”, onder N°LXXXIV, met eene regeling van den buiten tekst.

Op v. 53 teekent de Hr V. L. het volgende aan: „Het licht van 't licht ontbeert zijn luister: V. wil vermoedelijk zeggen, dat Kristus (het licht, uit het licht geboren) zijn hemelschen luister thands ontbeert; doch de uitdrukking ontbeert ook licht en luister.” Vondel heeft zich dit schamper zeten niet aan te trekken; het treft de Vaders van het Concilie van Nicea: *lumen de lumine*, *Deum vero de Deo vero*. Verg. bl. 385, v. 6. „Een hemel bewijst hoe omzichtig men zijn moet, met iemand (als Vondel) te veroordeelen...” aldus de Hr V. L. bl. 423.

Bl. 390. „Gabriel omhaegh gedaaft, met den tack

Maria zegent”. „Te weten”, zegt de Hr V. L. „met den palmtak, zonder welken geen Engel, althands in schilderyen en op het toneel zich fatsoenlijk vertoonen kon.” — Dat, is met het belangrijk ikonografisch vraagstuk der toeneeding van de Engelen wat heel *cavalièremont* of, wil men geen vreemd woord, lansknechterig omgesprongen! Als men door „schilderyen” uitsluitend de van alle symboliek vervallen voorstellingen der XVIIe en latere eeuwen bedoelt, kan men ze wellicht in eenen adem met de scheppingen der toneel-regisseurs aanhalen — maar de vroegere schilders wisten wel, dat het de Engelen niet zijn, die bij uitnemendheid palmtakken in de hand hadden, en Vondel, in den „Lucifer” ook wel. De Engelen dragen een staf, een scepter, eene roe (tack?), eene speer, een spreukband...

Bl. 362, v. 9, sluit het met een (!), niet met een (?)

„ 364, nt 2, lees Xaverius.

„ 365, nt 33. Hier wordt weêr op een ongepasten

toon een niets afdoende twijfel geopperd aan Thomas verkondiging des Evangelies in Hindostan. 't Is toevallig, dat juist in onze dagen ontdekkingen gedaan zijn, die het verblijf van den Apostel aldaar bevestigen. Wat wint de lezer van Vondel bij de wetenschap, dat de tocht van den Apostel Thomas naar Indië den Hr V. L. onwaarschijnlijk voorkomt? De Hr V. L., die, zoo als het behoort, over groote zaken in het theologische heenstapt, namelijk, met loffelijke onpartijdigheid alles doet kennen wat Vondel ten gunste van welke gezindheid ook gedaan en gezegd heeft, moest over zulke onderdeelen niet struikelen.

Bl. 382, nt 52. „Van der jeught: zeer juist: het is”, zegt de Hr V. L.: „van (den tijd) der jeugd (af)”. Hoe is 't mogelijk? Ziet de Hr V. L. werkelijk eene zoo stoute ellips in dien onnoozelen dativus achter van? Zoo zal dan met der tijd, voor met (den loop) der tijd, in der daad, voor in (het wezen) der daad staan?!

Bl. 384, v. 34, lees „Der”, voor „Den”.

Bl. 388. Hier roemt Vondel 't edelst Eiland, ...dat

„zoo vroegh ontslagen

Van 't heidensch juck, wel waerdigh was te dragen

Der Englen naem, zijn roem,

En met-de kroon te decken zijne Bloem.”

De Hr V. L. heeft den moed daarbij aan te teekenen: „Der Englen naem: ongelukkig droeg het eiland, toen het Kristendom er 't eerst verkondigd werd, den naam nog niet van Engeland, die bovendien met de Engelen niets gemeens heeft.” Wij moeten zeggen, dat Vondel, voor een autodidakt, toch al buitengewoon geleerd was: daar, zoo menigmaal, wanneer zijn begaafde commentator het niet met hem eens is, de wetenschap de zijde van den kousenkooper blijkt te houden. Onze vriend van Lennep was het hier althands ontgaan, wat aanleiding tot de bekeering van Engeland gegeven had; hoe de Grootte Gregorius, over de markt van Rome gaande, waar een tal van de schoonste britsche jongelingen als slaven stonden verkocht te worden, bij het zien van die rijzige, blanke, blondharige gestalten uitriep: *aut Angli sunt aut Angeli!* en hoe hij daarop tot de bekeering van Engeland besloot.

Bl. 392. Bij v. 61—69 merkt de Heer V. L. met schranderheid op, dat in deze regels het hoofddenkbeeld van Vondels „Lucifer” ligt opgesloten: en inderdaad, 't is opmerkelijk, dat Vondel, op het belangrijk overgangspunt in zijn levensbaan, juist zoo krachtig tegen den hoogmoed, die den mensch ten val bracht, ten strijde gaat; daarmee wijdt hij, als het ware, zijn nieuw tijdperk in: het zij, bij 't schilderen van den oproerigen Hemelvorst, hem dan (volg. Jonckbloet) Willem de Zwijger, of, wat wij vooronderstellen, des dichters voormalige vriend de Aartsbisschop Boonen voor den geest hebbe gestaan. (Wordt vervolgd.)

BERIGT.

De ondergeteekenden, leden der feest-commissie voor het congres, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan der Koninkl. Maatschappij voor Schoone Kunsten, te Gent, aldaar te houden op 19 en 20 September eerstkomende, een bewijs wilende geven, hoe hooge prijs door hen wordt gesteld op het zien bijwonen van dat jubelfeest door diegene der leden, welke in het koninkrijk der Nederlanden gevestigd zijn, hebben, uitstappend voor dezen, den 27sten vastgesteld, als termijn ter opgave, of zij genoemd congres door eenige voordragt (welke echter niet langer dan 20 minuten zal mogen daren) zouden willen opnuistieren, handelende over iconographie, aethetica, allegorie, methoden, technische behandeling enz., of over de kunstgeschiedenis in de oudheid, de middeleeuwen of het herlevingstijdperk der kunst, onder opgave der te behandelen stoffe, en voorts ook of zij willen inschrijven voor den te verwaerdigen gedenkpenning en het feestmaal.

De Nederlandsche leden kunnen hunne berigten omtrent vrachtprijzen doen toekomen aan den laatst onderget. of aan den heer A. van Lee, letterkundige te Amsterdam en lid van de klasse der letteren, geschiedenis en archaeologie der genoemde maatschappij, welke voor de verdere opzending zorg zal dragen.

PH. DE KERCHOVE, burgemeester van Gent en voorzitter.

PH. VAN DE VELDE, raadsheer in het hof van van Vlaanderen, honor. voorzitter.

L. ROELAND, hoogleeraar en lid der Belg. akademie voorz.

FR. VAN DUYSSE, stads archivaris; corresp. der Belg. akademie.

FELIX DEVIGNE, prof. aan de akademie.

TH. CANNEEL, prof. en directeur der akademie.

Baron HEYNDEYX, oud lid van den senaat.

ANDRIES, oud direct. van het conservatoire.

FRANS BENS, letterkundige.

Baron JULES DE ST. GENOIS, hoogleeraar; lid der Belg. akademie.

EDMOND DE BUSSCHER, letterkundige, lid der Belg. akademie; secretaris.

Advertentiën.

(509) Heden overleed op den Huize den *Ijpele* na voorzien te zijn van de H. Sacramenten onzer Meester der H. Kerk, Meijfvrrouw ANNA PETRONELLA ELISABETH HAVERMANS, in den ouderdom ruim 72 jaren.
GINNEKEN, den 18 Augustus 1858.

(510) De lieveling over welker gebaorte wij ons 12en dezer mogten verheugen, werd ons heden den dood ontnomen.

SCHIEDAM,
21 Augustus 1858.

J. B. NOLET.

C. J. NOLET.

VAN DER BUI.

Eenige kennisgeving.

Op Woensdag den 1 September 1858, namiddags ten vijf ure, zal te Schijndel in de Gouden Leeuw, de finale verkooping plaats hebben van:

Eene **HEERENHUIZING**, gelegen in de kom gezegde gemeente, aan den griendweg van 's Bosch in Helmond, ook geschikt tot allerlei nering en bedr. bestaande in zeven **Beneden-** en twee **Bovenkelders**, twee **Zolders**, twee **Kelders**, ruime **Keuken** met **Welpomp**, **Waschhuys**, **Beml** en **Stalling**, met **Plaats**, **Gondvischvijver**, **Tuin**, groot in grond 32 roeden bij provisionele veiling ingezet op f 2315.—

Een **Tuin** aan den voormelden **geboen**, en daarmede thans een geheel uitmakende, groot 11 roeden 40 ellen, ingezet op 416

Zamen f 2725

Nadere inlichtingen te bekomen bij den Notaris **BEVERWIJK** te Schijndel.

SECONDANT.

S. VAN DER SCHANS, Kostschoonhouder *Ellen*, vraagt tegen 1° October een **H. K. Secondant**, van goede getuigschriften voorzien, en in staat gemakkelijk in het Fransch uit te drukken. Met gave van ouderdom en bekwaamheid, adressere zich in *franco* brieven, aan den bovengenoemden.

Wordt gevraagd in het Aartsbisschoppelijk minarie te Kullenburg, omgen 1° October in betrekking te treden, een **Muziekmeester**, bekwaam om in *Piano* en *Zang* onder te geven. Behalve inwoning, kost en vrije uren tijden schooltijd, salaris naar bekwaamheden. Reflecterden gelieven zich met *franco* brieven tijdig te adresseren, met opgave waar omtrent hun persoon infortien te bekomen zijn.

(512) Bij G. B. VAN GOOR te Gouda, is van de gskomen en alom verkrijgbaar gesteld.

A. KRANERS Jr.

NOUVEAU

Dictionnaire Français Hollandais

naar de beste en nieuwste bronnen bewerkt. Prijs / 9.

Dit Woordenboek, dat niet minder dan 1980 bladzijden van 2 kolommen, en elke kolom 88 regels bevat, onderscheidt zich van al zijn voorgangers door goedkoopheid en volledigheid, gelijk dit reeds door verschillende Recensanten werd bewezen. Het is een vraagstuk voor den **LEZENDEN** op de Scheep voor den **GELERDEN** in zijn **Kabinet**, zoewel voor die een werk over **NATUUR**, **SCHEEP**, **GENEES**, **RECHT**, **KUNDE** beoefent, als die een **THEOLOGANT**, **JURIST**, **PHILOSOPH** of **ANACTWIST** is; het behoort tot de werken van den **WISKUNSTENAAR**, **RECHTSKUNDE** van den **INDUSTRIËL** en den **BOERMAN** van den **KRIJGSMAN** en den **EMBALEME**; ja zoo het mogelijk **NOMENCLATURE**, en te bovendien rijk aan gemeensch. en spreekwoordelijke zegswijzen en spreekwoorden.

Het tweede of Nederduitsch-Fransche deel gaat perse en zal zoo geregeld en spoedig mogelijk bij Aflevering elk van 69 paginaas a 45 Centen het licht zien.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANEN, Drucker en Uitg.